

SUMARI: Editorial (1) • Celebració 50 anys de la SOSI (2) • L'habitatge és un dret, no un negoci (4) • Rescatem el solar històric (6) • 8M 2025 (8) • Parlem amb Mònica Batiste i Joan Ribot (10) • El barri viu, les parets parlen (12) • Festa major del Casc Antic (14) • Ranxo de Carnestoltes (16) • Antic Teatre (17) • La casa natal d'Isidre Nonell (18) • Via Laietana, 43. Centre de Memòria (20) • Recepta: Humus amb remolatxes (22) • Taller de plantes silvestres comestibles (23) • El nom dels nostres carrers (24)

BUTLLETÍ INFORMATIU DE L'ASSOCIACIÓ VEÏNAL DEL CASC ANTIC

C. del Rec, 27 | 08003 Barcelona | Tel. 93 319 75 65

LA SOSI (1975-2025) 50 ANYS FENT BARRI

Estem de celebració. Aquest any l'Associació fa 50 anys.

Queda lluny l'any 1975 en què es va constituir i formalitzar com a entitat aquell grup de veïns i veïnes que en èpoques dures de dictadura es reunien per tractar els greus problemes que hi havia en els nostres barris. Creien que era imprescindible l'agrupació del veïnat per fer-los front.

Alguns d'ells ja no són entre nosaltres i des d'aquí el nostre record i agraïment per la seva feina i dedicació. També el volem tenir a tots aquells que han contribuït d'alguna manera i segons les seves possibilitats a la vida de la nostra Associació.

L'Associació sense els veïns i veïnes no és res i per aquest motiu ens hem de felicitar tots plegats d'aquest aniversari.

Avui, una vegada més, volem fer una crida al veïnat a participar de l'Associació. Necessitem mans per fer efectiva la vetlla constant per fer front als problemes que avui tenim i que no són gaire diferents dels d'aquell any 1975.

Les administracions canvien de color polític però els problemes persisteixen: precarietat, habitatge, urbanisme, sorolls, mobilitat, incivisme... Les administracions no reaccionen si no hi ha ciutadans que units fan pressió i amb la seva actuació fan canviar el rumb de les coses. La història de la nostra Associació així ho ha demostrat en diferents ocasions: Forat de la vergonya, Hotel del Palau...

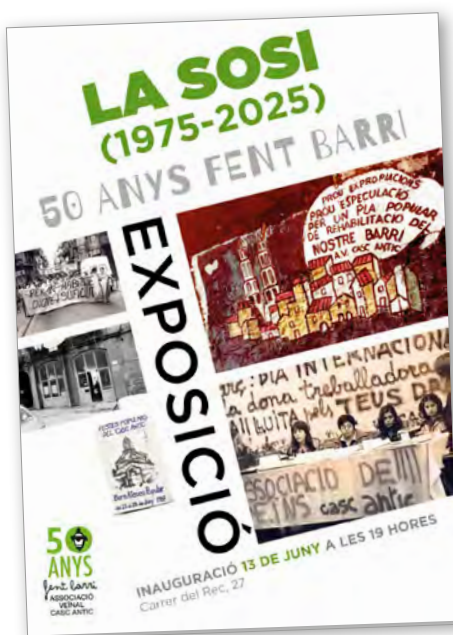
En aquests anys l'augment desorbitat del turisme ha afectat greument els nostres barris i ha provocat una desnaturalització de les relacions veïnals. Hem de revertir aquesta situació. Hem de refer el teixit veïnal.

Necessitem de tots vosaltres per complir 50 anys més!! ♦

CELEBRACIÓ 50 ANYS DE LA SOSI

Com a primer acte de celebració dels 50 anys de la Sosi, el 15 de juny es va inaugurar una exposició amb fotografies antigues, butlletins i cartells que mostren accions de caire reivindicatiu on l'Associació havia participat, activitats culturals al local i activitats festives al carrer. La mostra recull mig segle de mobilitzacions que evidencien com els enemics d'ahir (especulació i abandonament institucional) avui prenen altres formes com la gentrificació o les polítiques municipals que desatenen les necessitats del veïnat.

L'exposició consta de deu plafons amb titulars ben significatius: EL BARRI ANYS 70, amb imatges de la vida al barri d'aquella època; FUNDACIÓ DE LA SOSI, amb la reproducció del document de juliol de 1975 on es demanava la legalització de l'Associació davant del Govern Civil de l'època franquista; HABITATGE, amb imatges de la lluita per un habitatge digne en els anys 70 i en l'actualitat; EL BORN / LLUITES VEÏNALS, amb cartells on es reivindicava el Born com ateneu popular i també la lluita contra l'hotel del Rec Comtal; EL FORAT DE LA VERGONYA, mostrant la lluita contra

A la dreta, inauguració i posterior sopar al carrer de celebració dels 50 anys de la SOSI.

Plafons sobre la història del barri i de la Sosi.

l'expulsió del veïnat dels barris de Sant Pere i Santa Caterina i la preservació del patrimoni històric en els anys 90 i la primera dècada del segle XXI; SANITAT / EDUCACIÓ, amb la permanent defensa de la sanitat i l'educació pública; ACTIVITATS AL CARRER, amb festes com el Carnaval o el Ranxo de Carnestoltes; FESTA MAJOR, amb imatges de les diferents activitats al carrer dutes a terme en el marc de la Festa Major de diversos anys; FEMINISMES, des de la vocalia de dones en els anys 70 fins als murals feministes del carrer de la Bòria; i LLUITA CONTRA L'INCIVISME sobre la lluita perma-

nent per viure dignament als nostres barris.

Simultàniament es projectava el documental *Ciutat Vella en perill* realitzat l'any 1999 per Joan Mallarach on es fa una denúncia de la destrucció del patrimoni històric, l'expulsió del veïnat i el tancament del comerç tradicional en els antics barris de la Barcelona Vella.

Vam fer una crida a veïns i veïnes a participar en la inauguració de l'exposició i la resposta va ser positiva, antics membres de la Sosi, de les associacions veïnals del Gòtic i el

Raval i conselleres del Districte es van acostar al nostre local. Entre tots vam xerrar, vam recordar vells moments i vam brindar amb cava per tal que la Sosi pugui complir molts anys més.

En una jornada com aquesta l'havíem de celebrar al carrer i així va ser. Vam fer un sopar davant de la Sosi on hi van participar més de cinquanta persones. No vam cantar per no molestar el veïnat, però sí que vam manifestar la nostra alegria, il·lusió i ganes de retrobar-nos, de continuar defensant el barri i d'organitzar activitats festives al carrer. ♦

L'HABITATGE ÉS UN DRET, NO UN NEGOCI

La Crida pel Dret a l'Habitatge es va presentar públicament el 29 de gener com un moviment ciutadà amb la voluntat de construir un front ampli i transversal per garantir el dret a l'habitatge. Entre els promotors inicials hi ha la FAVB, CCOO, UGT, CGT, el Sindicat de Llogateres, la PAH, la Taula del Tercer Sector, l'Observatori DESC, l'APE, entre d'altres. L'objectiu és articular una resposta col·lectiva davant d'una crisi que afecta greument les condicions de vida de la ciutadania.

La plataforma exigeix una sèrie de mesures urgents per garantir un habitatge digne i accessible per a tothom:

1. Limitació efectiva dels preus del lloguer
2. Protecció de les persones vulnerables
3. Un habitatge públic no privatitzable
4. Acabar amb els privilegis del mercat privat
5. Ajuts a la rehabilitació i seguretat per als llogaters

La Crida pel Dret a l'Habitatge va convocar una manifestació el dia 5

d'abril a la plaça Espanya per situar aquesta qüestió al centre de l'agenda política i pressionar perquè es prenguin mesures urgents. L'habitatge no pot continuar sent una mercaderia o un objecte d'especulació, sinó que ha de ser un dret garantit per les administracions públiques, tal com ho són la sanitat i l'educació.

En defensa de l'habitatge públic, roda de premsa davant de la Generalitat de Catalunya, el 4 de juny.

Color i Pintura SOLÀ

Totes les pintures i tots els colors
Pintura · Decoració · Drogueria · Neteja
www.coloripinturasola.com

Ara tenim pintures en liquidació!

Mestres Casals i Martorell 20
08003 Barcelona
Tel 93 319 84 04
M Urquinaona / Jaume I

Astúries 18
08012 Barcelona
Tel 93 217 00 68
M Fontana

CLAM DE LES ENTITATS PER L'HABITATGE PÚBLIC I EN SUPORT A LA LLUITA DE LES LLOGATERES DE LA CAIXA

El 4 de juny es va fer públic en roda de premsa davant del palau de la Generalitat el manifest “**En defensa de l'habitatge públic**”. El text ha estat signat per les principals federacions i organitzacions socials i sindicals

del país, que representen més de 3.600 associacions i es presenta com un gest de suport a les llogateres que fa tres mesos van iniciar la vaga de lloguers contra La Caixa en defensa de l'habitatge públic. ♦

MANIFEST EN DEFENSA DE L'HABITATGE PÚBLIC

La dificultat d'accés a l'habitatge i la inestabilitat residencial és un dels principals problemes socials que pateix el nostre país i el principal factor d'empobriment d'una part cada vegada més gran de la població. Els preus del lloguer estan disparats, milers de famílies llogateres viuen amb angoixa la finalització dels seus contractes i blocs sencers de pisos són objecte d'operacions especulatives i expulsió de qui hi viu. És evident que les polítiques públiques no han servit per resoldre aquesta situació, i crida l'atenció especialment un parc d'habitatge protegit que tot just representa l'1,6% del total, molt lluny de les recomanacions internacionals i del que marca la nostra pròpia legislació.

Una aposta decidida pel dret a l'habitatge passa, entre d'altres coses, per garantir un parc d'habitatge públic més gran i orientat a l'interès general, amb mecanismes que n'assegurin l'assequibilitat i l'estabilitat a llarg termini. El govern de la Generalitat ha anunciat la construcció de 50.000 nous habitatges públics fins l'any 2030. Però no es pot parlar d'aquestes xifres sense tenir en compte que, en aquest mateix període, més de 40.000 habitatges protegits perdran aquesta condició, com a conse-

qüència del model de protecció oficial implementat durant les últimes dècades.

És el cas de les promocions d'HPO impulsades per la Fundació Obra Social La Caixa entre 2002 i 2012, que, malgrat haver estat finançades amb diners públics, estan sent privatitzades i venudes. Això no només està provocant l'expulsió de les llogateres que hi viuen, deixat sense alternativa famílies que compleixen els requisits per accedir a un lloguer protegit, sinó que suposa una pèrdua irreparable d'un patrimoni comú essencial en plena emergència habitacional.

Els llogaters i les llogateres d'aquestes promocions en diversos municipis catalans s'han organitzat amb el Sindicat de Llogateres, porten anys denunciant aquesta situació i, ara, han començat una vaga de lloguers. Reclamen que aquests pisos quedin en mans públiques i siguin protegits per sempre.

Aquesta lluita no és només per casa seva, sinó per l'habitatge públic del país, per les cases de la gent treballadora. Les entitats que signem aquest manifest expressem el nostre suport.

L'EIX COMERCIAL MÉS ANTIC DE LA CIUTAT !

ART

PATRIMONI

MODA

GASTRONOMIA

DISSENY

ASSOCIACIÓ DE COMERCIANTS COMERÇ BÒRIA CARDERS

NO VOLEM L'AUDIÈNCIA "PROVINCIAL" EN EL SOLAR HISTÒRIC (PASSEIG DE LLUÍS COMPANYS, 1-5)

Projecte del nou edifici de l'Audiència Provincial emparat
en el decret franquista de 1957.

Després de l'arrasament borbònic de 1714
i del bombardeig feixista de 1938.

VOLEM RESTITUIR EL PASSEIG DE L'ESPLANADA COM A REFUGI CLIMÀTIC I COM A PATRIMONI HISTÒRIC

PASSEIG de l'ESPLANADA.

El primer Jardí Públic de Barcelona.

PLATAFORMA RESCATEM EL SOLAR HISTÒRIC.

plataformasolarhistoric@gmail.com

RESCATEM EL

Des de l'any 2020 l'Associació Veïnal del Casc Antic ha organitzat diferents accions al carrer per reivindicar equipaments pel barri en oposició a la construcció de l'Audiència Provincial en el Solar Històric (Passeig de Lluís Companys, 1-5, Solar dels antics jutjats municipals). Com a resultat d'aquesta lluita i amb la intenció d'aglutinar persones i entitats amb diferents sensibilitats es va organitzar la Plataforma **Rescatem el Solar Històric i el Passeig de l'Esplanada**.

En aquest temps s'han fet tres concentracions davant del solar amb penjada de pancartes per manifestar la nostra oposició a la construcció de l'edifici de l'Audiència Provincial. També s'han fet tres xerrades-debat a l'Auditori del Born amb arquitectes, urbanistes, paisatgistes, activistes veïnals, arqueòlegs i antropòlegs (vegeu Butlletins de la Sosi núms. 39, 40 i 41). S'han fet diverses visites guiades al Solar Històric, s'ha organitzat una xerrada i una Exposició al local de la Sosi i també s'ha fet una xerrada a l'Auditori del Centre Sant Pere 1892.

Per compartir la informació recollida s'ha elaborat un dossier i una lona amb els diferents episodis històrics documentats al Solar. Les infografies de la lona s'han fet amb la col·laboració d'alumnat de l'Institut Pau Claris.

Finalment, hem elaborat un manifest on es recullen les nostres raons i la nostra proposta: Volem recuperar el Passeig de l'Esplanada com a Refugi Climàtic i alhora la memòria històrica del Solar. Tanmateix l'actual Ajuntament del PSC no escolta les propostes del veïnat i impulsa la construcció d'un gran edifici (o dos edificis) per a l'Audiència Provincial. ♦

SOLAR HISTÒRIC

MANIFEST DE LA PLATAFORMA RESCATEM EL SOLAR HISTÒRIC I EL PASSEIG DE L'ESPLANADA

El Solar Històric constitueix la part occidental de l'antic Passeig de l'Esplanada de Barcelona. Actualment, la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament impulsen la construcció d'un gran edifici per a l'Audiència Provincial (Passeig Lluís Companys 1-5). Aquesta decisió suposa un atemptat cultural, històric i urbanístic contra els interessos i la identitat de la ciutat.

En primer lloc, la referència jurídica que empara aquest projecte és un Decret-Llei franquista de l'any 1957. Es tracta d'una decisió que estableix una infraestructura de l'estat en un lloc històricament espoliat de la ciutat.

En segon lloc, el Solar és una referència important per a l'arqueologia i la història de la ciutat. Sabem que les restes més antigues trobades corresponen a una Necròpolis del període alt-medieval (s. IX-X).

L'ocupació de la ciutat (1714) i la construcció de la Ciutadella va comportar l'anorreament d'un terç del barri de la Ribera i l'establiment d'una Esplanada militar per realitzar públicament les execucions. Posteriorment es va convertir en el Passeig de l'Esplanada (1802-1880) que va ser el primer jardí públic de la ciutat.

Després de l'enderroc de les muralles (1854) i de la Ciutadella (1869) es va construir al solar el Palau de les Belles Arts de l'Exposició Universal de Barcelona (1888). Aquest Palau durant la guerra civil va ser la seu central del Comitè de Milícies Antifeixistes, per això l'aviació italiana el va bombardejar (1938). Finalment, durant la Dictadura, en el Solar es van edificar els jutjats municipals, que foren enderrocats el 2017.

En tercer lloc, el Passeig Lluís Companys conforma un conjunt rellevant de la ciutat. El Palau de Justícia, el Parc de la Ciutadella, el Restaurant de l'Exposició, l'Arc de Triomf i els edificis noucentistes de l'escola Pere Vila i de l'institut Pau Claris defineixen un espai amb una unitat urbanística.

En quart lloc, hi ha dèficits d'espai verd en el districte de Ciutat Vella (5,8 m²/hab. incloent el parc de la Ciutadella, és un valor inferior a la mitjana de la ciutat i al recomanat per la OMS). Parlem dels reptes de l'emergència climàtica en una ciutat densa i mediterrània.

Per tots aquests motius, des de la Plataforma Rescatem el Solar Històric reclamem al Govern de la Generalitat i a l'Ajuntament de Barcelona:

1. Aturar el projecte de construcció de l'Audiència Provincial.
2. Iniciar un procés de negociació amb les entitats ciutadanes per tal de:
 - 2.1. Establir un pla de recuperació cultural, històrica i urbanística del Solar i la zona del Passeig de l'Esplanada.
 - 2.2. Establir un programa climàtic de ciutat i la implementació d'una zona verda i de refugi climàtic en la ubicació actual del Solar i de l'antic Passeig de l'Esplanada.
 - 2.3. Portar a terme una anàlisi acurada de les restes arqueològiques encara no identificades i catalogades.

Lona amb infografies sobre els episodis històrics documentats al solar.

8M 2025. EXIGIM DRETS PER VIURE AM

El manifest 8-M 2025 porta per lema “Les cures sostenen la vida! Exigim drets i corresponsabilitat per viure amb justícia i llibertat!”.

L'Assemblea 8M va convocar una jornada de vaga feminista el 8 de març i una manifestació a Barcelona que va començar a la plaça de la Universitat amb l'acte final a l'Arc de Triomf.

El Grup de Dones de l'Associació Veïnal del Casc Antic ens hem sumat a la jornada de lluita del 8 de març organitzant diverses activitats. El 28 de febrer vam projectar al local de la Sosi la pel·lícula «C'è ancora domani» de Paola Cortellesi, ambientada a la Roma de 1946, sobre la lluita de les dones per la seva vida i la seva llibertat. També es va inaugurar una exposició sobre la feminista i anarcosindicalista Llibertat Ròdenas, que dedicà la seva vida a lluitar en favor dels presos i a l'emancipació i apoderament de les dones treballadores en les primeres dècades del segle XX.

El 8 de març vam instal·lar una taula de dones davant del Mercat de Santa Caterina repartint informació de la jornada del 8M. En el mateix mercat el grup de dones Ganxeta't va organitzar una parada amb cartells reivindicatius i una mostra de la seva activitat amb llanes i teixits “per fer-nos fortes teixint, creant i transformant”, com diuen elles mateixes. A la tarda vam anar a la manifestació de l'Assemblea 8M per manifestar la sororitat feminista amb les dones de tot el món sotmeses a múltiples violències i reafirmar la rebel·lió davant un sistema estructural que menyspreja la vida.

També vam preparar la restauració del mural del carrer de la Bòria que es va pintar per primera vegada el 8 de març de l'any 2018. Es van repintar les imatges de les dones pioneres Simone de Beauvoir, Rigoberta Menchú, Maria Aurèlia Capmany, Virginia Woolf, Angela Davis, Maria Mercè Marçal, Frida Kalho, Hannah Arendt i s'hi van afegir dues dones més: Malala Yousafzai i Gisèle Pélicot. És un projecte realitzat per la nostra companya Mariel Soria però, també, un treball col·lectiu del veïnat que s'estima el barri.

El mural es va acabar de pintar a mitjans del mes de maig, però el dia 22 de maig va aparèixer vandalitzat amb nicabs a les cares de totes les dones. La Mariel va expressar: “Estem indignades i ens omple de ràbia aquest acte de violència contra les dones, de no respecte i de misoginia”. Afegia també que aquest tipus d'accions contra les dones no s'han de tolerar.

En resposta a l'agressió, aquella mateixa tarda una cinquantena de persones ens vam concentrar davant del mural amb la voluntat de recuperar les imatges de la pintura. Agraïm el treball de veïns i veïnes que amb draps i alcohol van intentar netejar el mural, però tot i la bona voluntat vam considerar que per tornar el mural a l'estat original s'havia de repintar.

I així ho vam fer, en només dues setmanes es va tornar a pintar. Com deia la Mariel, “aquest mural pertany al barri, pertany als veïns, els veïns l'han fet seu. Aquest mural està molt assumit per la gent del barri i van venir per col·laborar a restaurar-lo”. La restauració de la pintura es va fer en poc temps gràcies a la col·laboració del veïnat i a l'empenta de la Mariel. ♦

Taula de dones davant del Mercat de Santa Caterina.

Manifestació del 8M des de la plaça de la Universitat.

B JUSTÍCIA I LLIBERTAT

Pintant el mural inicial.

El mural vandalitzat, 22 de maig.

Restauració del mural.

Mobilització veïnal per a la restauració del mural.

Procés de restauració del mural.

Mural actual.

@cesar.algora

@cesar.algora

@efonts

PARLEM AMB MÒNICA BATISTE I JOAN

RAI. RECURSOS D'ANIMACIÓ INTERCULTURAL 3/4/2025

Sosi: Bon dia, podríeu explicar quan va començar Germanor Barcelonina i com més endavant va entrar RAI en aquest local?

Joan: Germanor Barcelonina es va fundar l'any 1913, agrupava moltíssima gent, es feien concerts, activitats al carrer, cercaviles, sardanes, caramelles, els Tres Tombs, els Reis amb cavalls, la colla de geganters, feien molta activitat social pel barri. Germanor era un ateneu i era un lloc de servei, en aquell moment hi havia molta població migrada i en aquest espai podien rebre un servei que a casa seva no tenien. Germanor feia una feina social que des de l'Administració no s'estava fent.

Germanor feia una tasca cultural per mantenir la identitat del barri: aquí es feien els sopars de les bodes i dels batejos del veïnat, col·laboraven en les festes majors dels carrers, obriem al públic el nostre teatre per fer representacions, també els sopars de Nadal. El dia de Reis els regals s'entregaven en el teatre i es feia la cavalcada de Reis i l'endemà pel matí els Reis s'acomiadaven dels nens. Tot això des de la Germanor

Barcelonina, amb totes les disfresses que feia falta. També s'organitzaven les caramelles ballades i cantades. El dia de Sant Antoni s'organitzaven els Tres Tombs amb els carros i els cavalls, la gent dels oficis que utilitzaven els cavalls per portar mercaderies participaven a la cavalcada, els oficis del carbó, la fusta, la construcció, etc.

L'activitat de Germanor va durar fins al 2010, amb el president Jaume Delera. Actualment, s'ha reconstruït amb una nova junta, jo hi he quedat com a president i intentarem recuperar les activitats de la cultura tradicional. Aquest espai era de l'antic Hostal de la Bona Sort: aquí Germanor Barcelonina oferia cultura popular i gràcies a la RAI ara hi ha continuïtat.

Sosi: En quin moment RAI inicia aquí la seva activitat?

Mònica: RAI va ser fundada al 1993 amb seu al carrer Princesa i per raons d'espai arriba aquí el 2001, fa 24 anys. En aquell moment la gent de Germanor comença a fer-se gran i es va obrint a les altes entitats socials del barri. És un moment en que la gent jove ja no es vinculen tant amb Germanor, els joves estan implicats en el que està passant al barri, els desnonaments i l'expulsió del veïnat dels seus habitatges, la gent jove se centra més en aquesta problemàtica per defensar el seu barri i tot això va en detriment de les activitats de la cultura tradicional.

A partir d'aquí RAI consolida aquest espai com un espai de con-

HERBOLARI

Establiment especialitzat en la venda de plantes medicinals, tés, espècies, elaboracions artesanals i productes integrals per a tractaments en fitoteràpia i dietètica.

- Massatges (terapèutics)
- Teràpies alternatives (Reiki, Flors de Bach...)
- Tallers de (ús de les Plantes Medicinals, Aromateràpia...)

HORARIS:
Dimarts a divendres de 11 a 15 h. / de 17 h. a 21 h.
Dissabtes de 11:30 h. a 15 h. / de 17:30 h. a 21 h.

HERBOLARI

c/ Flassaders 14, Barcelona 08003
Tel: 93 319 69 42 | herboribera@gmail.com

vivència amb les persones que arriben a Barcelona des d'unes altres cultures i uns altres costums, tasca que feia la Germanor en el seu moment. A través de la música i les arts escèniques es vinculen amb persones que en aquest moment ja formen part del veïnat del barri. Durant un temps les dues entitats conviuen aquí, però arriba un moment que ja només ens queda Jaume Delera i Joan Ribot. En aquell moment ens trobem que l'Administració pica a la porta per la necessitat de fer reformes en aquest local, per la necessitat d'adaptar tot l'espai per no molestar els veïns.

El 2017, els Serveis Jurídics de l'Ajuntament reconeixen que RAI és la continuadora de l'activitat de Germanor que té la llicència des de 1985. Legalment l'acció del voluntariat està molt reconeguda per la legislació de l'Administració catalana. La cultura catalana té una tradició de solidaritat, la nostra dansa la sardana ho demostra, agafats de la mà i fent una rotllana tots junts, això ho portem com a catalans dins nostre.

A partir d'aquí, en aquella època RAI demana a un equip d'arquitectes un projecte per adequar l'espai i estàvem valorant el que es podia fer. Però arriba la COVID i es trenquen els projectes que s'estaven engegant, recuperar-se'n ha costat molt.

L'any 2022 es fa una crida als socis de RAI per dir que tanquem, però no volíem que això passés, vam consolidar un equip de setze persones que compatibilitzaven les seves feines amb la tasca de netejar el deute que hi havia per no perdre la seu i la feina que s'havia fet durant aquests anys, no només com a RAI sinó tam-

bé com a Germanor. Durant un any vam treballar aquí gratuïtament per resoldre els deutes més importants. Es va construir un model autogestionat i adequat a les situacions socials del moment. Actualment hi ha 52 projectes artístics oberts, sempre amb el denominador comú de la música i les arts escèniques.

Ara estem en converses amb l'Ajuntament perquè ells no sabien el que estàvem fent aquí. El 2024 hi havia una situació caòtica, la gent creia que es tancava, vam haver de fer-ho tot a la vegada, gestions legals i la planificació de les activitats.

Ara presentem un nou projecte que permetrà l'accés de les cadires de rodes als lavabos i adequarà el local a la normativa legal. Hem trobat la manera de posar un ascensor i fer la millora en l'accessibilitat dels espais pel seu aforament. L'arquitecte Enric Mir està treballant en el projecte que ara està en procés d'execució.

Demanem que l'Administració reconegui la tasca cultural que fem al bar-

ri, que no posi traves a la continuïtat de les nostres activitats. Al final som custodis i guardians de les dues entitats, que entre totes dues sumem 145 anys d'història aproximadament.

I ara fem tot tipus d'activitats culturals, activitats de petit format al local i altres activitats més grans les fem fora. ♦

Acte públic de suport a RAI el 18/03/2025.

EL BARRI VIU, LES PARETS PARLEN

PRECARIETAT LABORAL ALS EQUIPAMENTS MUNICIPALS

Els equips educatius dels casals infantils i espais de joves denuncien que la tasca que desenvolupen de gestió i educació en els equipaments municipals no es reconeix en el sou i que es mantenen les categories laborals del conveni signat l'any 2008. Per fer visible aquesta situació han creat cartells de denúncia on demanen la solidaritat de persones i entitats per tal de donar a conèixer la realitat que pateixen aquests treballadors.

L'ESCOLA DE LA DONA NO ES TOCA

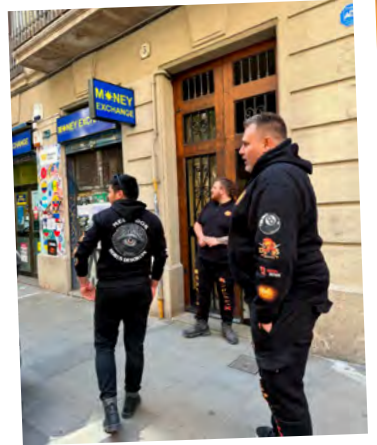
El personal treballador de l'Escola de la Dona s'ha mobilitzat des del 24 d'abril de 2025. El motiu de les aturades parcials és un canvi arbitrari que ha portat la Diputació de Barcelona a retirar la consideració de "docents" als professionals que imparteixen classes a l'Escola.

L'Escola de la Dona és un espai de referència, no només per aquelles persones que volen aprendre un ofici, sinó també per a totes aquelles persones, dones especialment, que hi troben un espai d'acollida, refugi i d'aprenentatge.

DESOKUPES EN ACCIÓ

Un grup de desokupes al nostre barri, què està passant? Una família en situació de lloguer al corrent de pagament després que el propietari entrés en concurs de creditors es van trobar enfront d'un nou propietari que en comptes de negociar amb ells va enviar un grup de desokupes per fer-los fora. Els llogaters van denunciar la situació de violència que patien i es van poder quedar al seu domicili. Finalment, el grup d'energümens no van aconseguir el seu objectiu.

DIA DE LA DONA AL MERCAT

Per celebrar la jornada del 8 de març, les dones del grup Ganxeta't van teixir una xarxa molt especial en algunes parades del Mercat de Santa Caterina. Va ser una obra col·lectiva com a símbol del suport mutu que es crea entre les dones. Els veïns i veïnes ens hi podíem acostar i deixar missatges de suport a la lluita de moltes dones que cada dia ho donen tot, a les dones que omplen les parades amb el seu talent, a les que lluiten i fan créixer aquest espai viu i autèntic. Perquè sense dones, el món —i el mercat— no seria el mateix!

DIA DE L'ASSOCIACIONISME CULTURAL

La Fundació La Roda va organitzar el dissabte 7 de juny una jornada de tallers i activitats de lleure a la plaça del Pou de la Figuera per celebrar el Dia de l'Associacionisme Cultural. Es van organitzar tallers per a totes les edats, esmorzar popular, geganters i danses tradicionals. La festa volia esdevenir un espai de trobada i reivindicació del paper de l'associacionisme en la difusió de la cultura popular en el nostre país.

ART AL CARRER

De vegades les pintades al carrer ens molesten, tenim la sensació que embruten el barri en què vivim, els nostres habitatges. Però no sempre és així, els artistes plàstics poden fer meravelles i les pintades i els cartells dels moviments socials ens mostren realitats o situacions que podrien quedar amagades i que és necessari fer-les visibles. L'Ajuntament ja es cuidarà de repintar les parets i l'ansia de llibertat es tornarà a manifestar. En un barri viu les parets parlen.

MENYS TURISME, MÉS BARRI

Una petita pancarta de la Plataforma pel decreixement turístic de Girona apareix al nostre barri; els mateixos problemes en els nuclis antics de les nostres ciutats on la massificació turística destrueix el teixit social i n'expulsa els antics veïns. Els que seguim vivint aquí tenim la sensació que hem de lluitar per a no ser-ne expulsats, que les botigues tradicionals de roba, d'alimentació, drogueries i ferreteries desapareixen. Que podem fer doncs? Cridem ben fort que volem MENYS TURISME I MÉS BARRI.

LLAMBORDES DE MEMÒRIA

Les llambordes *stolpersteine* són plaques artístiques urbanes creades per l'artista alemany Gunter Demnig en record de totes les persones víctimes del nacionalsocialisme alemany. Demnig va crear i col·locar la primera llamborda l'any 1996; des d'aleshores, n'hi ha més de 82.000 repartides per tot el món.

Cada llamborda s'emplaça davant de l'última residència on la persona va viure en llibertat i a la fulla de llautó s'hi grava el nom complet de la persona, l'any de naixement, així com l'any de deportació, el camp de concentració on va ser enviada i la seva situació final, assassinada o alliberada. En aquest cas, la placa està dedicada a la memòria de Ramon García Cánovas i ubicada davant del número 9 del carrer de les Basses de Sant Pere. Ramon García fou deportat a Mauthausen i assassinat l'any 1941.

FESTA MAJOR CASC ANTIC 2025

Del 18 al 30 de juny els barris de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera van celebrar la Festa Major. Les entitats i associacions veïnals són les encarregades d'organitzar les activitats amb l'objectiu de reforçar els vincles entre el veïnat. D'aquesta manera, les activitats lúdiques es converteixen en una reivindicació de la cultura popular en uns barris afectats per la pressió turística.

Ja des de l'any passat ens vam proposar recuperar la revetlla de Sant Joan amb foguera inclosa. Al nostre barri no hi podia faltar una festa tradicional tan estimada. Ens hi vam posar juntament amb el Sindicat d'Habitatge de Ciutat Vella i amb la col·laboració d'Òmnium Cultural per fer-hi arribar la Flama del Canigó. Es va muntar la barra de bar, es va preparar l'escenari per a les actuacions musicals, es van muntar les taules per al sopar de carmanyola i es va organitzar l'espai

per a la foguera. Van actuar el grup de versions pop rock Portal People, el grup de rumba catalana Enemigos del Amianto i la banda de pop ska El león y sus secuaces. La participació en el sopar popular va ser molt gran i l'encesa de la foguera al

mig del passeig Lluís Companys, espectacular.

El divendres 27 de juny es va organitzar la Festa Infantil a la plaça de Sant Agustí Vell. Hi va haver actuacions per als més petits amb l'espectacle de titelles a càrrec de la Puntual "La Petita Browni" i el grup musical d'animació Rah-mon Roma. Hi va haver també xocolata desfeta per a tothom i jocs amb globus gegants.

El dissabte 28 vam organitzar la Paella Popular al passeig del Born. Vam fer dues paelles, una de carn i una de vegetariana, amb 200 racions repartides entre el veïnat i els sorpresos visitants. Molta il·lusió i una gran alegria per part de l'equip de voluntaris en veure la participació del veïnat.

I no podia faltar la Festa de la Gent Gran, que va tenir lloc el 30 de juny amb la participació de les entitats que formen la Taula de la Gent Gran del Casc Antic. Hi va haver actuacions musicals de la Fundació Roure, música Tropical i Rumba Flamenca a càrrec de Casa Candela. Com a final de festa el grup d'havaneres Mar Endins va interpretar les seves cançons, algunes de les quals, com *La bella Lola* i *El meu avi*, van ser corejades pel públic. També vam gaudir de la coca i el rom cremat, preparat per les mans expertes dels nostres voluntaris. ♦

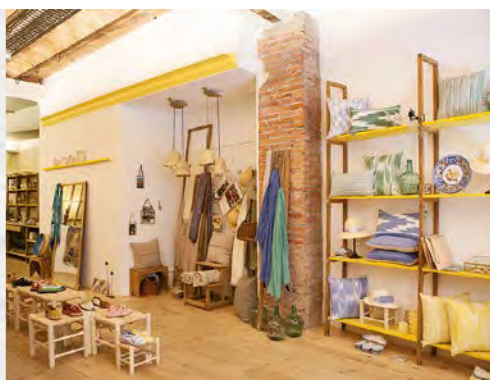

Festa infantil a la plaça de Sant Agustí Vell.

BON VENT
BARCELONA

C. Argenteria, 41 - 08003 Barcelona
T. 932954053 - www.bonvent.cat

LA BOTIGA DE REGALS DEL BARRI

Artesania local
Decoració
Espelmes d'olor
Parament de la llar
Antiguitats
Joies
Espardenyes
Bosses
Complements

Festa de la Gent Gran i Havaneres.

Preparació de la paella popular, al Passeig del Born.

Revetlla de Sant Joan i sopar popular.

La flama del Canigó.

La foguera de Sant Joan.

RANXO DE CARNESTOLTES

Aquest any també es va fer el Ranxo de Carnestoltes el dissabte 1 de març a la plaça del Pou de la Figuera.

El ranxo el va organitzar l'Associació de Veïns amb la col·laboració de Les Horteres de la Ribera, el Sindicat d'Habitatge, el Palau Alòs, la Fundació la Roda i els comerciants del barri.

Hi ha haver animació infantil amb la companyia Capicua i bingo musical. A les 10 del matí vam començar a fer bullir l'olla i a les 14h es va començar a repartir el dinar gratuït obert a

tothom. Hi havia escudella amb carn i verdures o plat vegetarià per triar.

Aquest any ens va acompanyar la Colla Gegantera del Casc Antic amb el Dofí Nicolau i una de les figures dels Gegantons. Les rondes que van fer van ser molt celebrades pels infants, sobretot el Dofí Nicolau que llença aigua per la boca tot cercant amics.

A l'hora del dinar, a les taules hi va participar molta gent i l'ambient va ser molt positiu. Aquesta activitat ens ajuda a conèixer-nos millor entre tots els veïns i les entitats del barri. ♦

El nostre agraïment a tots els comerciants que van fer possible el Ranxo de Carnestoltes:

Agustí, aviram i caça
Alec, ous i derivats
Polleria Angelines
Vuitcamps, fruites i verdures
Maria i Joana, verdures
Hermanos Alonso
Antonio, cansaladeria
Xarcuteria, Carles Martí
Debón, xarcuteria
Martí Jordi, carn
Carlos i Montse, xarcuteria
Cansaladeria J. Vilà
Lamiel, xarcuteria
La Cansaladeria
David, carns selectes
Carnisseria Anna i Ramon
Arias, carns selectes
Casaponsa, carnisseria
Miquel, carnisseria
Toni, menuts
Mercè, carnisseria
Xavi, carn de cavall
Ràfols, llegums
Maison Carpinelli
Amanda Root, alimentació
Bar Restaurant Blau
Cafés El Magnífico
Llegums cuits Jaume

El ranxo de Carnestoltes a la plaça.

Servint el ranxo.

Bingo musical.

Colla gegantera del Casc Antic.

ANTIC TEATRE, DEFENSEM LA CULTURA DE BASE

L'equip d'Antic Teatre reclama que la nova titularitat municipal reconegui el projecte de creació artística i veïnal que s'ha portat a terme en els darrers vint anys en el local del carrer Verdaguer i Callís.

Roda de premsa,
15 de gener 2025

COMUNICAT DE L'ANTIC TEATRE SOBRE L'EXPROPIACIÓ DEL LOCAL DE VERDAGUER I CALLÍS, 12 (2/06/2025)

Des de l'Antic Teatre volem fer pública la nostra valoració respecte al comunicat recent de l'Ajuntament de Barcelona que anuncia l'expropiació del local del carrer Verdaguer i Callís, 12, amb la voluntat de convertir-lo en un nou equipament cultural de titularitat pública.

Agraïm a l'Ajuntament de Barcelona que hagi iniciat el procés d'expropiació del local de l'Antic Teatre, un pas necessari per garantir-ne l'ús públic i preservar-lo com a espai cultural. I que es reconegui el valor d'aquest lloc singular dins del teixit artístic i comunitari del barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, i esperem que aquest gest institucional sigui només l'inici d'un compromís real amb el projecte que li dona vida.

Tanmateix, volem deixar clar que aquest valor cultural no s'entén sense el projecte que durant més de vint anys ha dut a terme l'Antic Teatre: una activitat cultural arrelada al territori, de suport decidit a la creació escènica contemporània independent i de proximitat, amb una programació constant, compromesa i amb una clara vocació de servei públic.

Ens preocupa que el comunicat oficial no posi en relleu el paper fonamental que ha tingut i té l'Antic Teatre en la consolidació d'aquest espai com a referent cultural. És aquest projecte el que ha convertit aquest lloc en un centre de creació actiu, reconegut i estimat per la comunitat artística i veïnal, no pas una infraestructura buida que ara s'om-

plirà de contingut. El risc, per tant, és que es desvinculi l'espai del projecte que li dona sentit.

Reclamem, per tant, el reconeixement explícit de la lluita política i cultural que, durant més de vint anys, ha dut a terme l'Antic Teatre per preservar aquest espai i aconseguir el seu reconeixement com a patrimoni cultural de Barcelona. Gràcies a aquesta persistència i a dues votacions al plenari municipal van garantir la **Modificació del Pla General Metropolità aprovada l'abril de 2023**. Aquesta fita no ha estat una iniciativa espontània institucional, sinó el resultat directe de la **pressió, el treball constant i l'organització política de l'equip de l'Antic Teatre**. Per això, exigim la participació directa i vinculant de l'Antic Teatre en la definició del futur d'aquest espai, per garantir-ne la continuïtat real i no només formal. Sense aquest reconeixement i sense aquest compromís, la preservació que es proclama pot acabar sent una forma de desposseïció cultural.

Des de l'Antic Teatre continuarem defensant la cultura de base, la creació independent i la relació viva amb el barri. No ens aturarem fins que aquest espai no sigui reconegut i consolidat com una Casa de Cultura o una Fàbrica de Creació, amb un conveni de gestió que reflecteixi els valors i la trajectòria que l'han fet possible. Perquè preservar un espai és també preservar el projecte que l'ha mantingut viu, i garantir-ne el futur passa per reconèixer el passat i escoltar a qui l'ha construït des de dins.

#LANTICNOESTOCA

LA CASA NATAL D'ISIDRE NONELL

(CARRER DE SANT PERE
MÉS BAIX, 48-50)

Es tracta de dues cases, la propietat de les quals fou reunida el 1672 pel metge Antoni Morell. El 1691 va ser elegit conseller en cap de Barcelona per la plaça destinada a doctors de medicina i lleis, i l'any següent, un cop acabat el seu mandat, va fer reformar la seva residència, unint dues habitacions del primer pis del núm. 48 al núm. 50, i construint-hi sengles balcons.

Morell tenia dues filles: Maria, casada amb el mercader Francesc Armant, i Gertrudis, casada amb el notari Isidre Famades. A la seva mort el 1702, llegà la casa del núm. 50 (descrita a la documentació notarial com una «casa amb un portal novament construït, un hort annex amb alguns tarongers i un pou») a les seves besnetes Maria i Antònia Camps i Armant, filles de la seva neta Gertrudis Armant i Morell i de Francesc Camps, batxiller de lleis, que el 1732 la van establir en emfiteusi al peixater Segimon Guardiola. El 1760, el seu fill Francesc, fabricant de mitges de seda, la va tornar a establir a Josep de Montanyola i Preen, capità del Regiment d'Infanteria d'Astúries. La seva germana Manuela s'havia casat amb Ramon de Berart i de Ramon, baró d'Esponellà (títol concedit el 1717 al seu pare Gaspar de Berart i de Cortada per l'arxiduc Carles), amb qui tingué dues filles: l'hereva Agnès, casada amb Antoni Gaietà de Fluvià i de Puiggener, i Gaietana de Berart i de Montanyola.

El 1785, com a hereves del seu oncle, Agnès i Gaietana de Berart van establir la propietat al fabricant d'indianes Pau Fontserè, que de feia anys la tenia en lloguer. Segons Pere Molas

Placa commemorativa del centenari de la mort d'Isidre Nonell.

i Ribalta, havia començat la seva activitat el 1772, al mateix temps que el seu sogre Joan Carrès, i posteriorment es va associar a la Companyia de Filats de Cotó, creada aquell mateix any per a filar cotó procedent d'Amèrica i abastir les fàbriques dels seus associats. La seva vídua Gertrudis Carrès i Pla va continuar amb el negoci, i a la seva mort el 1806, l'hereu Josep Fontserè i Carrès va fer l'inventari dels seus béns, segons el qual a la «quadra dels teixidors» hi havia 13 telers de fusta, quatre peces «flamores» començades, dos bancs de fusta per a plegar les peces, dos cistells de fusta i una pila de 10 o 12 quintars de llenya de pi; i al magatzem, una taula de pedra per pintar el cotó, una caixa per posar-hi els canons buits, una balança de llauna i diverses quantitats de cotó de diferent tipus i qualitat.

Pel que fa a la casa del núm. 48, Morell la va llegar a la seva filla Gertrudis, que el 1707 la va establir en emfiteusi al fuster Ramon Rotllant. Posteriorment, va passar a mans del seu fill

Carles, i després a les filles d'aquest, Clara i Josepa, aquesta darrera casada amb el fuster Segimon Cornellas, que entre 1793 i 1795 hi va fer algunes reformes, com obrir un portal per a l'escala de veïns i una finestra al segon pis. El 1807, la seva filla Gaietana Cornellas i Rotllant i el seu marit Joan Ardit i Quer, també fuster, la vengueren a Josep Fontserè i Carrès, que d'aquesta manera reuní de nou la propietat d'ambdues finques.

Isidre Nonell al seu taller.

MEMÒRIA HISTÒRICA DEL BARRI

Text i fotos: Octavià Alexandre

Josep tenia dos germans, Pau i Isabel, casada amb el fabricant d'indianes Josep Enrich (fill del fuster i fabricant d'indianes Magí Enrich), amb qui tingué tres fills: Francesc Enrich i Fontserè (1805-1883), Josep (†1866) i Pau Enrich i Fontserè (†1874). El 1849, després de la mort sense fills dels seus oncles Josep i Pau Fontserè i Carrès, Francesc va heretar la casa del núm. 50 i 1/4 del núm. 48, i el 1859 en va encarregar la reforma al mestre d'obres Jeroni Granell i Barrera, que va construir el balcó del segon pis i va estucar la

façana amb una imitació de carreus, actuació que també va afectar el primer pis del núm. 48.

Al núm. 50 es va instal·lar el fabricant de pastes de sopa Isidre Nonell i Torrents, que el 1876 va demanar permís per a substituir el vogit (motor cilíndric mogut per cavalls) per una màquina de vapor de 2 CV. El seu fill era el pintor Isidre Nonell i Monturiol (1872-1911), la infància i adolescència del qual es va enquadrar en aquest marc, reflectit en algunes de les seves primeres obres:

El pati, Interior de botiga i Racó de fàbrica.

Francesc Enrich era casat amb Rosa Capmany i Piqué i vivien a Horta, on tingueren un únic fill, Pau Enrich i Capmany. El 1883, a la mort del seu pare, va heretar també l'antiga casa-fàbrica dels Enrich al núm. 22 del carrer de les Basses de Sant Pere, de la que se'n va desfer, i 3/4 del núm. 48. La seva vídua Joaquina Mayol i Castellet (†1913) va comprar el 1/4 restant als altres hereus, i va llegar les cases a les seves filles Teresa i Concepció Enrich i Mayol. El 1949, Concepció va vendre la seva part a Teresa, que al seu torn, el 1965 les vengué a la Compañía Internacional de Seguros. El 1995, aquesta fou absorbida per Rosma SA, que el 1998 les tornà a vendre a HUSTAC-7 SL.

El 2006, aquesta empresa va impulsar un projecte de reforma en forma de Pla Especial Integral (ja que es tractava d'un bé catalogat com a d'interès local o BCIL) i va encarregar un estudi històric al geògraf i historiador Martí Checa Urtasu, que em va proposar que l'ajudés en la recerca.

Tanmateix, el projecte no es va dur a terme, i el 2013, ja en mans de l'empresa CAT AIGÜES SL, se'n va aprovar un de nou a l'arquitecte Juli Pérez-Català que incloïa el núm. 52, però sense la farmàcia. En el transcurs de les obres, la placa commemorativa del 50è aniversari de la mort del pintor (1961) fou arrencada i, en el seu lloc, el 2014 l'Ajuntament en va col·locar una de nova al núm. 38, un error atribuïble a la monografia sobre el pintor d'Enric Jardí. Després d'una queixa formal meva, el 2023 la placa es va col·locar al lloc correcte. ♦

Carrer de Sant Pere Més Baix 48-50, façana actual.

VIA LAIETANA, 43. CENTRE DE MEMÒRIA

L'Associació Veïnal Casc Antic fem nostra la reivindicació del tancament de la Comissaria de Via Laietana 43, per convertir aquest espai en un centre de memòria, un centre de justícia i reparació i de defensa dels drets humans. Amb aquest escrit continuem la presentació de testimonis de persones que han patit la repressió a Via Laietana 43.

Era molt jove i estudiava el curs Selectiu de Ciències a la Universitat de Barcelona, un curs en què coincidíem futurs físics, biòlegs i altres professionals del món científic. Allà va ser on vaig conèixer J. Cas-tera, un estudiant procedent d'Haití, país que en aquell moment gairebé ningú no sabia situar al mapa i que confoníem amb Tahití.

Recordo que hi vaig simpatitzar de seguida i que em va parlar de la situació de repressió sota la qual vivien al seu país amb la dictadura de Duvalier, que l'havia portat a comprometre's amb la resistència anti-duvalierista. Aquesta era la raó per la qual el seu pare l'havia enviat a estudiar a la catòlica Espanya en un intent d'allunyar-lo de les seves idees i activitats revolucionàries.

La situació a Espanya, salvant les distàncies, no era gaire diferent, amb les vagues de treballadors i estudiants que patien una repressió duríssima per part del règim franquista, el que va fer que es comprometés amb el PSUC (Partit Socialista Unificat de Catalunya) fins al punt de fer-se càrrec d'una ciclostil al pis que compartia amb altres llatinoamericans, amb la qual s'imprimien publicacions antifranquistes.

Tot va començar un dia de juny de 1964 que jo tornava de preparar un examen d'histologia i portava a sobre un llibre titulat *LA CÈLULA* amb boniques imatges de cèl·lules

Reproducció del diari de l'època on es relata la detenció dels militants antifranquistes.

vistes al microscopi i tenyides amb diferents colorants. Havia quedat amb el meu amic J.C. per veure'ns quan acabés les classes. Li havia de telefonar abans i em va xocar que no l'agafés en una època sense mòbils i de cabines telefòniques públiques, i per això vaig decidir passar per casa seva. Allà em va obrir la porta un home amb un perfil que no corresponia al dels seus companys de pis. Efectivament, es tractava d'un policia que estava escorcollant el pis i que de seguida em va requisar el llibre que va sacsejar fins a desenquadrar-lo i va decidir que jo era el correu que portava els missatges en un llibre amb aquest nom tan eloqüent.

A continuació em van portar al pis on vivia amb els meus pares on van fer un escorcoll en què només van trobar llibres i apunts de biologia, però es van ocupar d'alarmar la meua família perquè controlassin estretament les meves relacions.

L'endemà, d'hora, em van telefonar des de la comissaria de Via Laietana perquè passés a recollir el DNI que m'havien requisat i un cop allà em van comunicar que quedava detinguda mentre aclarien alguns punts. Em van fer passar a un despatx gran i fosc on em van fer un interrogatori en tota regla mentre em feien fotos des de tots els angles i m'il·luminaven la cara amb un focus enorme. I així va ser com vaig anar a parar al calabós.

Allà vaig conèixer el policia bo i el policia dolent tal com sabia que es feia normalment. El bo només em volia advertir que havia de donar noms i parlar pel meu bé perquè aquella gent em volia enganyar i utilitzar. Em van preguntar mil vegades pel mateix: com i on havia conegut els ocupants del pis, on ens vèiem, etc. Preguntes que no vaig contestar per principi fent-me la ximpleta o que vaig contestar amb vaguetats del tipus que es tractava de persones progressistes en les seves creences, un adjectiu que va fer que el meu advocat em felicités. El dolent, que venia a continuació, em va amenaçar amb les terribles tortures que rebrien els meus amics i

jo mateixa si no contestava i em va explicar tots els horrors que havien confessat sobre mi.

No puc parlar de tortura física perquè no n'hi va haver en el meu cas, però em consta que es feia normalment i que a vegades eren molt dures. Potser el fet de ser una dona, i per tant per ells ignorant, em va ajudar en aquest aspecte.

Des d'allà em van portar al calabós després de baixar unes escales fosques que semblaven conduir-me a l'infern fins a arribar a un estret i fosc passadís recorregut per nombroses cel·les en una de les quals em van dipositar i em van dir que em cridarien per continuar-me interrogant. Recordo perfectament un catau amb un banc de pedra al fons en què només hi cabia estirada de costat i amb una escletxa a la part superior per on entrava la llum.

Les hores se'm feien eternes i aprofitava qualsevol pretext per matar el temps. Recordo que em van passar un pal de fregar i una galleda amb aigua per netejar la cel·la, i vaig aprofitar l'ocasió per netejar

una per una les rajoles de les parets plenes de ronya acumulada durant anys. Aquesta activitat em va resultar tan satisfactòria que em van requisar la galleda i el pal de fregar de seguida. No estaven disposats a concedir-me ni un mínim de satisfacció.

A la nit, l'única font de distracció durant el meu empresonament recordo que era a la matinada, quan amb gran xivarri arribaven les treballadores sexuals que havien recollit en les seves agafades nocturnes i que deixaven anar normalment al matí. Esperava aquell moment amb molta il·lusió; era l'únic moment del dia en què sentia veus humanes i rialles pel passadís procedents de les noies que el travessaven alegrement.

Així vaig passar dues nits fins que el tercer dia em van anunciar el meu alliberament, però no em van alliberar sinó que em van portar al Palau de Justícia del passeig de Lluís Companys en una enorme estança en què hi havia una altra dona amb la qual hauria de compartir tota la nit, després d'avisar-me que acabava de llançar el seu fill per la finestra, pel que vaig intentar fer-me amiga seva

de seguida i crec que ho vaig aconseguir.

L'endemà em van alliberar i un cop a fora vaig saber que el meu amic i els seus companys eren a la presó Model, com tota la resta, perquè una de les coses pitjors quan estàs tancat és no saber res del que passa a fora.

No puc dir que em torturessin físicament, però sí psicològicament dient-me que els detinguts es dedicaven al tràfic de drogues i armes que havien trobat al seu pis, intentant fer-me dubtar amb tota mena de mentides i interrogant-me contínuament amb preguntes concretes a les quals jo no contestava i amb amenaces de tota mena si no donava noms i adreces.

Però no va acabar tot aquí. Durant molts anys, fins i tot després de tornar de França on havia decidit exiliar-me voluntàriament durant uns anys per intentar recuperar la meua llibertat, vaig haver de patir les conseqüències d'estar fixada i haver passat per Via Laietana. Quan vaig intentar treballar en llocs oficials com el Ministeri d'Educació se'm va exigir el certificat de "bona conducta" que no em van donar pel fet de tenir antecedents policials, i això em va deixar fora del món laboral fins que no es va promulgar l'amnistia de 1977.

Aquesta és la meua petita contribució per convertir la comissaria de Via Laietana en Centre de Memòria Històrica de la repressió franquista. No hi ha al meu relat descripcions truculentes de les tortures que hi tenien lloc perquè no les vaig patir ni les vaig presenciar personalment, tot i que segur que n'hi va haver en molts casos. ♦

RECEPTA DE CUINA: HUMUS AMB REMOLATXES

Rosa Bonals

**LES HORTERES
DE LA RIBERA**

INGREDIENTS PER A 4 PERSONES

- 400 gr. de cigrons bullits
- Remolatxa bullida i sense pell
- Una cullerada sopera de TAHINI
- Dos grans d'all
- Una mica de sal
- Una llimona espremuda
- Una culleradeta de comí
- Torradetes o pa Dextrin per servir-ho

ELABORACIÓ

Agafem el pot de la batedora, afegim tots el ingredients tallats ben petits i ho batem bé tot fins que quedi la textura d'una crema. Si és molt espessa, posem una mica de l'aigua de bullir la remolatxa o un rajolí d'oli d'oliva.

Mireu si falta una mica més de sal o més all, això depèn del gust de cada persona.

Untar-ho a les torradetes o llesques de pa Dextrin.

Podeu decorar-ho amb sèsam torrat i una mica de germinats d'api per sobre, unes olives farcides de pebrot vermell o també hi queda boníssim posar-hi una anxova per sobre.

Bon profit!! ♦

TALLER DE PLANTES SILVESTRES COMESTIBLES

Els companys de Les Horteres juntament amb el GENAB (Grup Ecològista del Nucli Antic de Barcelona) van organitzar un "Taller de plantes silvestres comestibles" el dia 22 de maig al local de la Sosi.

En aquest taller ens van fer conèixer com preparar plats amb el sabor de les plantes silvestres i va estar conduït per Juan Abrahao Munhoz, dinamitzador de l'Hortet del Forat.

Es va preparar un batut de parietària, pastanagues, iogurt i alls. La parietària, o morella roquera, és una planta silvestre comestible molt comuna, és una planta amb moltes utilitats que també es pot fer servir en gastronomia.

L'assistència va ser un èxit i tothom va demanar que aquests cursets s'organitzin periòdicament. ♦

La *Parietaria officinalis* és una planta comestible.

MILAR SANTA CATERINA

Av. Francesc Cambó, 27-31 - C. Álvarez de Castro • 08003 Barcelona

Tel.: 93 295 57 64 - Mòbil: 619 05 40 94

E-mail: santacaterina@milar.es

EL NOM DELS NOSTRES CARRERS:

EL CARRER DE LES MOSQUES

Maria Mas

El carrer de les Mosques és el més estret de Barcelona. Neix a la Placeta del carrer Montcada i arriba fins el carrer dels Flassaders.

És un dels més antics del barri del Born. Ja està documentat a l'Edat

Mitjana. Antigament, l'any 1441, se'n deia carrer d'en Rotxa, però ja rebia el sobrenom de carrer de les Mosques.

S'explica que el nom li venia de la quantitat de mosques que generaven les restes de menjar que hi deixaven

els venedors dels mercat del Born. Les deixalles que s'hi acumulaven atreïen les mosques, d'aquí va venir el nom de carrer de les Mosques.

Actualment el carrer està tancat i no s'hi pot accedir. ♦

SOSI n. 43

BUTLLETÍ INFORMATIU DE L'ASSOCIACIÓ VEÏNAL DEL CASC ANTIC

En aquest número hi han participat: Antònia Garcia, Asun Justo, Cèsar Algora, Elena Fonts, Esther Roig, Ganxeta't, Hortènsia Fernández, Jaume Gual, Joan Ribot, Jordi Papell, Josep M. Seguí, Juan Munhoz, Marga Suñol, Margarida San Pedro, Maria Mas, Maria Antònia Doz, Mònica Batiste, Montse Cabo, Rosa Bonals, Rosa Brugulat, Semolina Tomic, Sindicat d'Habitatge Ciutat Vella.

VOLS UN BARRI MILLOR? AJUDA'NS A DEFENSAR-LO AMB L'ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DEL CASC ANTIC

Associació de Veïns del Casc Antic: Vine a la nostra seu,
al carrer del Rec, 27 **de dilluns a divendres de 18 a 20h**
o escriu-nos a associacio@sosicascantic.cat.
Fes-te soci/sòcia! Quota anual: 20€